Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne: kiedy stosować art. 26 lub 26a ustawy o odpadach, jak zabezpieczyć teren i usunąć odpady? Ustalenie posiadacza, inwentaryzacja, wykonanie zastępcze, finansowanie i zwrot kosztów.

Wideoszkolenie PCC Poland skierowane do osób zajmujących się odpadami niebezpiecznymi – ich identyfikacją, wezwaniami do ich uprzątnięcia, wszczęciem procesu utylizacji. Szczególnie zapraszamy pracowników wydziałów ochrony środowiska i gospodarki odpadami w starostwach powiatowych, urzędach miast i gmin jak również pracowników nadleśnictw.

W jaki sposób należy postąpić gdy niebezpieczne odpady znajdują się na gruncie prywatnym w sąsiedztwie do gruntu, którym zarządzamy? Np. grunty leśne.

Szkolenie porządkuje działania gminy po ujawnieniu odpadów niebezpiecznych: rozpoznanie zagrożenia, właściwość organów, zabezpieczenie terenu i ustalenie posiadacza odpadów. Omówimy różnice między nakazem z art. 26, egzekucją tego obowiązku i niezwłocznym usunięciem odpadów w trybie art. 26a ustawy o odpadach. Przeanalizujemy dostęp do nieruchomości prywatnych, brak kontaktu ze stroną, niewypłacalność i wykreślenie spółki. Uczestnicy poznają problemy inwentaryzacji, doboru wykonawcy, kontroli transportu i zagospodarowania, finansowania oraz odzyskiwania kosztów. Program obejmie również azbest, podkłady kolejowe, substancje ropopochodne i oczyszczenie terenu po pożarze.

W programie m.in.:

- **Tryb działania** - art. 26, wykonanie zastępcze i przesłanki niezwłocznego usunięcia z art. 26a.
- **Zagrożenie i zabezpieczenie** - nieznana substancja, pożar, zatrucia i współdziałanie ze służbami.
- **Posiadacz i nieruchomość** - dzierżawa, współwłaściciele, spadek, likwidacja spółki i niewypłacalność.
- **Inwentaryzacja** - kod odpadu, masa, przeliczniki oraz odpady pod spalonymi budynkami.
- **Egzekucja i koszty** - grzywna, nieodebrane pisma, wejście na teren i zwrot wydatków gminy.
- **Finansowanie i wykonawca** - środki zewnętrzne, zamówienie, umowa i kontrola zagospodarowania.
- **Szczególne odpady** - azbest, papa, podkłady kolejowe, oleje i opakowania po środkach ochrony roślin.

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Wzór: Nakaz uprzątnięcia odpadów
- Wzór: Decyzja 26a po uwzględnieniu różnych opinii
- Wzór: Przetargu na usunięcie odpadów
- Wzór: Umowa do przetargu z wykonawcami
- Wzór: Schemat postępowania wewnętrznego - procedura prowadzona w przypadku powzięcia informacji odpadów niebezpiecznych - wzór edytowalny
- Wzór: Katalog odpadów
- Wzór: Wszczęcie postępowania - zebranie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do składania

odpadów
- Wzór: Zawiadomienie z 10.
- Wzór: Checklista ułatwiająca weryfikację dokumentów przy wszczęciu postępowania o wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów niebezpiecznych.

Szczegółowy program szkolenia:

1. Art 26 i 26a oraz właściwość organów
Zagadnienia programowe

- Nakaz usunięcia, egzekucja obowiązku i odrębne przesłanki niezwłocznego działania organu, opinie, współdziałanie i sprawa prowadzona przez inny organ.

Pytania:

- Czy przed zastosowaniem art. 26a ustawy o odpadach zawsze trzeba przeprowadzić egzekucję nakazu z art. 26? Jak postąpić, gdy posiadacz odpadów został wykreślony z rejestru i nie ma możliwości prowadzenia egzekucji wobec tego podmiotu?
- Jak ma się decyzja o wykonaniu zastępczym do decyzji z przepisu art. 26a?
- Burmistrz wydał decyzję nakazującą usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do jego składowania. Od decyzji wpłynęło odwołanie strony i SKO uchyliło decyzję w całości, jednak wydało nową decyzję nakazującą usunięcie odpadów. Posiadacz w wyznaczonym terminie nie przedłożył wymaganych dokumentów i w związku z tym zostało do niego skierowane wezwanie do przedłożenia dokumentów. Do dzisiaj nie ma z nim kontaktu. Czy należy wszcząć postępowanie egzekucyjne?
- Jaka jest podstawa prawna, z której wynika, że WIOŚ prowadzi postępowania związane z demontażem pojazdów?
- Jakie są obowiązki gminy w zakresie niebezpiecznych odpadów?
- Czy gmina ma zawsze obowiązek przyjmowania niebezpiecznych odpadów?
- W jakich przypadkach i w jakim momencie należy wystąpić do takich organów jak: sanepid, straż pożarna, RDOŚ? Jakie kwestie należy kierować do jakich organów?
- Jak wszcząć postępowanie o uprzątnięcie działki? Jak pisać decyzje i ponaglenia?
- Właściciel prywatnej, zamkniętej nieruchomości nie odbiera pism, a odpady pozostają na działce mimo egzekucji. Jak ocenić przesłanki art. 26a, uzyskać wymagane opinie, zapewnić dostęp do terenu oraz oszacować ilość odpadów i koszty usunięcia?
- Czy podstawę do kontroli nieruchomości niezamieszkałych nieobjętych systemem gminnym stanowi art. 379 i art. 380 p.o.ś.?
- Kto wydaje decyzję nakazującą usunięcie odpadów, jeżeli przedsiębiorca sprowadził odpadu mając decyzję starosty na przetwarzanie odpadów, która wygasła z mocy prawa?
- Czy w przypadku, gdy gmina wszczęła postępowanie dotyczące usunięcia odpadów zawierających azbest wobec firmy, która następnie złożyła zawiadomienie do Policji o możliwości popełnienia przestępstwa, należy zawiesić postępowanie administracyjne na czas postępowania Policji, czy też wydłużyć termin jego zakończenia?
- Czy istnieją narzędzia prawne, które mogą zmusić Marszałka Województwa do natychmiastowego wykonania zastępczego w sytuacji, gdy to on jest organem egzekucyjnym, a przesuwa termin wykonania już kolejny raz, podczas gdy niebezpieczeństwo związane z odpadami wzrasta?
- Jakie dalsze kroki prawne należy podjąć w sytuacji, gdy została wydana decyzja nakazująca

usunięcie odpadów budowlanych i poremontowych, a termin jej wykonania upłynął?
- W jaki sposób należy wszcząć postępowanie na podstawie art. 26a ustawy o odpadach, w sytuacji gdy w danej sprawie została już uprzednio wydana decyzja na podstawie art. 26 tej ustawy?
- Czym jest decyzja karna w kontekście usuwania odpadów i czym różni się ona od instytucji grzywny w celu przymuszenia?
- Czy w przypadku, gdy do gminy wpływa zgłoszenie dotyczące nielegalnego gospodarowania odpadami przez przedsiębiorcę, należy przeprowadzić weryfikację i podjąć czynności wyjaśniające, czy też sprawę należy wyłącznie przekazać do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ)?

2. Rozpoznanie zagrożenia i zabezpieczenie terenu

Zagadnienia programowe

- Identyfikacja substancji i odpadów, ilość oraz kod, bezpieczeństwo pracowników, pożar, dostęp do niebezpiecznego terenu i potrzebne badania.

Pytania:

- W jaki sposób stwierdzić, że mauzer lub beczka wypełniona jest substancją niebezpieczną?
- Czy gmina może zabezpieczyć teren, na którym znajdują się odpady niebezpieczne, jeżeli nieruchomość nie należy do gminy?
- Zgłoszenie nielegalnego zakopywania, utylizacji odpadów komunalnych i odpadów z działalności gospodarczej (warsztat samochodowy). Nieruchomość, na której znajduje się warsztat objęta jest systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Od czego rozpocząć procedurę? Jak traktować odpady – jako komunalne, czy niebezpieczne?
- Co w przypadku, gdy na terenie pustostanu znajdują się różnego rodzaju odpady – budowlane, komunalne i niebezpieczne? Czy w drodze wykonania zastępczego mogą zostać usunięte tylko niebezpieczne?
- Co w przypadku, gdy odpady są porośnięte zielenią i nie jesteśmy w stanie stwierdzić rodzaju odpadów?
- Jak postępować w przypadku, gdy na terenie gminy występują przypadki zatruć, a nawet zgonów mieszkańców spowodowanych odpadami niebezpiecznymi? Co robić gdy pracownicy nie są w tym zakresie przeszkoleni?
- Jak na potrzeby artykułu 26a wyznaczyć ilości odpadów do usunięcia przez organ? W jaki sposób oszacować ilość/wagę odpadów niebezpiecznych?
- W jaki sposób należy postąpić gdy niebezpieczne odpady znajdują się na gruncie prywatnym w sąsiedztwie do gruntu, którym zarządzamy? Np. grunty leśne.
- Sytuacja po pożarze odpadów niebezpiecznych – jak należy postępować w związku z działkami sąsiednimi?
- Jak znaleźć firmę, która rzetelnie wykonuje inwentaryzację odpadów?
- Jak poprawnie sporządzić inwentaryzację przed przystąpieniem do przetargu?
- Jak poprawnie przygotować przeliczniki odpadów do inwentaryzacji miejsca ich magazynowania?
- Katalog odpadów: jak poprawnie ustalić kod odpadów?
- Co w przypadku, gdy WIOŚ nie jest w stanie zinwentaryzować odpadów, które znajdują się na gruncie pod częściowo spalonymi budynkami, które grożą zawaleniem?

3. Posiadacz odpadów i nieruchomość prywatna

Zagadnienia programowe

- Właściciel i najemca, domniemanie, brak kontaktu i adresu do doręczeń, współwłasność, śmierć strony i rozwiązana spółka.

Pytania:

- Co z prawem własności gruntu, jeżeli odpady znajdują się na gruncie prywatnym i nie ma możliwości usunięcia odpadów bez przeprowadzenia postępowania administracyjnego?
- Co w przypadku, gdy toczy się postępowanie spadkowe, nie jest znany właściciel gruntu i odpadów? Kogo wzywamy do usunięcia odpadów?
- Kogo wezwać do usunięcia odpadów niebezpiecznych z działki firmy, która dzierżawiła nieruchomość innym podmiotom? Z każdym z nich ma podpisaną umowę, ale nikt nie przyznaje się do odpadów i cały czas odwołują się od decyzji. Policja też nie jest w stanie ustalić posiadacza odpadów?
- Co w przypadku, gdy na prywatnej nieruchomości właściciel przetrzymuje w dużych ilościach samochody, które stoją od dłuższego czasu i „gniją”? Właściciel twierdzi, że kiedyś będzie je remontować, jednak od nic z nimi do tej pory nie zrobił.
- Jaka jest w tym procesie rola właściciela terenu, na którym składowane są odpady?
- Na działce należącej do trzech współwłaścicieli znajduje się duża ilość azbestu, do którego nikt się nie przyznaje. Nie ma możliwości zidentyfikowania właściciela odpadów. Kto w tej sytuacji powinien usunąć azbest?
- Co w przypadku porzucenia mauzerów z substancją niebezpieczną na terenie lasów należących do Skarbu Państwa? Kto powinien posprzątać odpady?
- Co w przypadku, gdy podmiot wynajmujący teren pozostawił po sobie odpady niebezpieczne, a spółka została rozwiązana?
- W jaki sposób gmina może wejść na porzucony, niezabudowany teren prywatny, z którego musi usunąć odpady w trybie wykonania zastępczego, w sytuacji gdy nie ma kontaktu z właścicielem działki, będącym obcokrajowcem, który nie mieszka w Polsce i nie posiada adresu do doręczeń w kraju?
- Jakie działania należy podjąć w sytuacji, gdy najemca pozostawił odpady i nie można się z nim skontaktować, postępowanie administracyjne jest zakończone, najemca nie odbiera pism, a Samorządowe Kolegium Odwoławcze uwzględniło odwołanie, wskazując, że to najemca, a nie właściciel odpowiada za odpady?
- Jakie kroki prawne można podjąć w sytuacji, gdy część współwłaścicieli nieruchomości, na której zalegają odpady, odbywa karę pozbawienia wolności, druga część przebywa za granicą, nie płacą oni podatków, a ponadto właściciele nieruchomości są niewypłacalni i zachodzi konieczność udowodnienia tego faktu?
- Jaka jest podstawa ponoszenia kosztów usunięcia odpadów przez gminę i dochodzenia ich zwrotu? Czy sam fakt niewykonania obowiązku przez najemcę pozwala przenieść ten obowiązek na właściciela nieruchomości?

4. Egzekucja, usunięcie i zwrot kosztów

Zagadnienia programowe

- Dobór środka egzekucyjnego, niewykonany nakaz i brak kontaktu, wydatki organu, dochodzenie zwrotu i zabezpieczenie roszczeń.

Pytania:

- Czy możliwe jest wykorzystanie jednostki budżetowej (zarząd dróg i zieleni) do oczyszczania działki w drodze wykonania zastępczego? Czy konieczne jest samodzielne zorganizowanie przetargu?

- Jak postępujemy w przypadku, gdy otrzymaliśmy informację o tym, że posiadacz zakopał odpady, zamiast je usunąć?
- W jakich przypadkach należy zastosować zabezpieczenie roszczeń?
- Czy można zabezpieczyć roszczenia od osoby fizycznej?
- Jak wygląda procedura dochodzenia zwrotu przez gminę kosztów w trybie administracyjnym lub sądowym od osoby fizycznej?
- Jakie dokumenty, pisma lub zawiadomienia należy sporządzić i wysłać oraz co powinny one zawierać, aby móc skutecznie dochodzić zwrotu kosztów wykonania zastępczego w sytuacji, gdy została wydana decyzja nakazująca usunięcie odpadów niebezpiecznych, a właściciel odpadów nie usunął ich mimo ponagleń oraz nałożonej grzywny w celu przymuszenia i nie odbiera żadnej korespondencji?
- Czy środki finansowe przeznaczone na działania w ramach wykonania zastępczego gminy mogą zostać wykorzystane na usuwanie odpadów zarówno z terenów gminnych, jak i z terenów prywatnych?

5. Finansowanie i współpraca z wykonawcą

Zagadnienia programowe

- Środki zewnętrzne, możliwości budżetu, kontrola funduszu, dobór transportującego i wykonawcy, umowa oraz weryfikacja dokumentacji.

Pytania:

- Jak przygotować się do kontroli WIOŚ lub WFOŚ po uzyskaniu finansowania ze środków zewnętrznych?
- Gdzie pozyskać środki na zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych?
- Co należy zrobić w przypadku małego budżetu gminy? Przykład: budżet gminy to 5 mln, a usunięcie niebezpiecznych odpadów kosztuje 30 mln - gmina nie jest w stanie sobie sama poradzić z tymi odpadami.
- Jakie są rodzaje pożyczek z WFOŚ bądź NFOŚ? Jakie są wymagania?
- Na co zwrócić uwagę przy wyborze rzetelnej firmy transportującej odpady?
- Jak egzekwować od firmy zewnętrznej spełnianie wymogów umowy odbioru odpadów? Jak przeprowadzać kontrolę takiej firmy zewnętrznej?
- Jakie kroki należy podjąć przy wszczęciu postępowania o wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów niebezpiecznych? Jakie elementy dokumentacji powinny zostać sprawdzone i jakie wymagania musi spełnić wnioskodawca?

6. Azbest, podkłady kolejowe i pozostałe odpady

Zagadnienia programowe

- Sposób legalnego zagospodarowania, dobór uprawnionego odbiorcy, podkłady kolejowe, oleje, odpady budowlane i środki ochrony roślin.

Pytania:

- Nielegalne wysypiska czy prywatne składowiska? Niektórzy mieszkańcy odkładają sterty eternitu czy materiałów zawierających azbest. Takie materiały nierzadko są chowane/ukrywane - niby zabezpieczone. Takie osoby uzasadniają swoje działanie tym, że takie materiały ''kiedyś się przydadzą". Czy mogą tak składować wspomniane materiały? W jakich ilościach jest to dozwolone?

W jakim momencie należy interweniować?
- Przedsiębiorca wywiózł odpady z ubojni i wylał je do stawu: zakrwawione rękawiczki i narzędzia - jak należy postępować w takiej sytuacji?
- Jak legalnie zagospodarować odpady zawierające azbest lub papę i kto za to odpowiada?
- Co mieszkaniec powinien zrobić z onduliną zdjętą z dachu i jaki sposób zagospodarowania jest właściwy?
- Jak zagospodarować pozostałe po remoncie farby, kleje i lakiery? Gdzie kierować mieszkańców posiadających te odpady?
- Jak legalnie zagospodarować zużyte podkłady kolejowe?
- Jak legalnie zagospodarować odpady trutek na szczury?
- Jak legalnie zagospodarować odpady cieczy ropopochodnych?
- Wylewane oleje i tzw. bomby ekologiczne - odpady ropopochodne, smary: jak gminy muszą się z tym zmierzyć w myśl art. 26a Ustawy o odpadach?
- Urząd Marszałkowski zwraca uwagę na opakowania po środkach ochrony roślin. Środki ochrony roślin to płyny i granulaty, przed użyciem których rolnicy muszą odbyć specjalne przeszkolenie. Jak sprawa wygląda w kwestii osób, które są odpowiedzialne za utylizację takich pojemników? Czy także potrzebują przejść odpowiednie przeszkolenie? Jak zapewnić bezpieczeństwo w takiej sytuacji? Czy tego typu odpady można przyjmować bez uprawnień? Czy te odpady można uwarunkować w PSZOK-u? Jeśli tak to jak to zrobić?
- Czy osoba, która niezgodnie z prawem składuje złom i inne odpady (zbiera złom po mieście i składuje go na swojej działce, nie prowadząc działalności gospodarczej), może je oddać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)?
- Jak ocenić podkłady kolejowe wykorzystane przez osobę fizyczną do budowy strzelnicy, gdy powołuje się ona na orzeczenie dotyczące podkładów starszych niż 30 lat? Jak zweryfikować treść i znaczenie orzeczenia oraz właściwości konkretnych odpadów?

7. Oczyszczenie terenu i zapobieganie porzucaniu

Zagadnienia programowe

- Działki prywatne po usunięciu odpadów, skutki dla nieruchomości sąsiednich, dostęp do legalnego odbioru i edukacja mieszkańców.

Pytania:

- Jak należy oczyścić teren po usunięciu odpadów niebezpiecznych? Jak postępować w przypadku działek niemiejskich – prywatnych?
- Jak zapobiegać składowaniu odpadów niebezpiecznych?
- Największym problemem w naszym mieście jest niełatwy dostęp do punktów, gdzie można składować odpady niebezpieczne i elektrosprzęt. Stąd pojawia się problem niestosowania się mieszkańców do zasad recyklingu i ochrony środowiska – elektrosprzęt ląduje pod wiatami śmietnikowymi, w pojemnikach na odpady komunalne czy w miejscach niedozwolonych. Jak skutecznie uświadamiać mieszkańców, aby stosowali się do poprawnego usuwania takich odpadów? W zabudowach wielorodzinnych mieszkańcy czują się bezkarnie – łatwo jest uniknąć odpowiedzialności za takie postępowanie i wtedy odpady są usuwane na wspólny koszt: Jak współpracować ze spółdzielniami mieszkaniowymi, aby uświadamiać mieszkańców?
- Jakie informacje powinny się znajdować na ulotkach edukacyjnych nt. odpowiedzialnego obchodzenia się z odpadami niebezpiecznymi?

Prowadzący:

Karolina Nosek – posiada wieloletnie doświadczenie w pracy inspektora Inspekcji Ochrony Środowiska i przeprowadzaniu kontroli przedsiębiorców. Specjalizuje się w sprawdzaniu przestrzegania przepisów ochrony środowiska, w szczególności dotyczących gospodarowania odpadami.

Kontroluje podmioty korzystające ze środowiska w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska, w tym gospodarowania odpadami. Nadzoruje monitoring wizyjny w przedsiębiorstwach na podstawie ustawy o odpadach. Opracowuje protokoły kontroli, zarządzenia i wystąpienia pokontrolne oraz decyzje administracyjne. Prowadzi postępowania dotyczące administracyjnych kar pieniężnych. Uczestniczy w przygotowaniu materiałów udostępnianych w trybie dostępu do informacji publicznej oraz informacji o środowisku. Współpracuje z organami ścigania, w tym z Policją i prokuraturą, a także z Inspekcją Transportu Drogowego i Krajową Administracją Skarbową. Analizuje dane zawarte w BDO, w szczególności dotyczące ewidencji i sprawozdawczości odpadowej. Uczestniczy w działaniach interwencyjnych związanych ze zwalczaniem przestępczości środowiskowej.

Dodatkowe kwalifikacje:

Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy, audytor wewnętrznego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy ISO 45001 oraz ISO 19011, szkoleniowiec bhp oraz pełnomocnik systemu zarzadzania bezpieczeństwem i higieną pracy (PCBC).

Doradca ADR (transport drogowy oraz kolejowy).

Uprawnienia:

- Doradca ADR – (transport drogowy i kolejowy)
- Inspektor BHP
- Szkoleniowiec w zakresie BHP
- Pełnomocnik Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy (PCBC)
- Audytor wewnętrznego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (ISO 45001 oraz ISO 19011)

Wykształcenie:

- Politechnika Krakowska (2023–2024)
- Studia podyplomowe: Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy
- Politechnika Krakowska (2021–2022)
- Studia podyplomowe: Gospodarowanie Odpadami i Substancjami Niebezpiecznymi (ADR)
- Uniwersytet Rolniczy (2019–2021)
- Studia magistersko – inżynierskie na kierunku Ochrona Środowiska
- Uniwersytet Jagielloński (2012–2015)
- Studia licencjackie na kierunku Ochrona Środowiska

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną